

[Anne Grete Holmsgård]

regering, at denne muligvis endog havde godkendt planerne, samt at den amerikanske regering ikke underrettede den spanske regering om dette.

Spanien og Danmark er på det principielle plan i nøjagtig den samme situation, da begge er USAs allierede. Der er derfor ingen grund til at tro, at den amerikanske regering ikke ville kunne foretage sig nøjagtig det samme i Danmark, som den øjensynlig har gjort i Spanien: altså have viden om eller støtte kupplaner uden at videregive denne information til den danske regering.

På denne baggrund finder vi det påkrævet, at regeringen udtaler sig om, hvilke konsekvenser den vil drage af begivenhederne i Spanien.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Ifølge den spanske avis El Pais den 15. marts – det har været refereret i bl. a. Politiken den 16. marts – kontaktede kredse bag kuppet i Spanien allerede den 4. november medarbejdere omkring Reagan for at forhøre sig om reaktionerne på et eventuelt kup i Spanien. Ifølge den samme avis udelukkede den eller de pågældende folk omkring Reagan ikke, at der kunne blive tale om samarbejde med de nye magthavere i Madrid efter et kup. Det er altså, hvad der må betegnes som en form for forhåndsgodkendelse af folkene omkring Reagan af kupplanerne i Spanien. Samtidig skal der ifølge El Pais ikke have været tale om en engangskontakt, nemlig ikke kun den 4. november, men om kontakter, der er blevet fulgt op efter dette tidspunkt og altså på et tidspunkt, hvor det var helt sikkert at Reagan ville blive den nye præsident i USA.

Dette skete, uden at folkene omkring Reagan eller Reagan selv orienterede den siddende spanske regering. Det er i sig selv opsigtsvækkende, og det indeholder efter min mening nogle særdeles faretruende og uhyggelige perspektiver. Det rejser nemlig umiddelbart spørgsmålet: hvad var det, der skulle forhindre, at noget lignende kunne foregå i andre lande, der er allierede med USA, herunder Danmark? Umiddelbart må svaret naturligvis være, at når Reaganadministrationen kan have forhåndskendskab til kupplaner i Spanien, der jo har en militæraftale med USA, så kan Reaganadministrationen

have forhåndskendskab til lignende planer i Danmark – der som bekendt også indgår i et militært samarbejde med USA gennem NATO – uden at disse informationer bliver formidlet videre til den danske regering.

Med den militære sikkerhedspolitiske linje, Reaganadministrationen lægger frem, og med den internationale rumlen om, at den danske regering er for lidt NATO-venlig, skal man være noget blåøjet for ikke at kunne se, at et lignende amerikansk forhåndskendskab til planer i Danmark ikke er urealistisk. Det ville oplagt blive en yderligere mulighed i en situation, hvor den folkelige opinion mod NATO her i landet bliver stærkere.

På den baggrund finder jeg det særdeles påkrævet, at regeringen oplyser, hvilke konsekvenser den agter at drage af, at den amerikanske regering øjensynlig havde dette forhåndskendskab uden at orientere den spanske regering.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Der er noget, jeg ikke rigtig forstår. I sin begrundelse heroppefra går fru Anne Grete Holmsgård uden videre ud fra, at det er en fastslået kendsgerning, at den amerikanske regering havde kendskab til disse kupplaner. Og til allersidst, inden fru Anne Grete Holmsgård gik ned, citerede hun sit eget spørgsmål, hvor der bruges ordene »øjensynlig havde forhåndskendskab til«. Det er en ganske væsentlig forskel.

Jeg kan meget kort sige til fru Anne Grete Holmsgård, at regeringen ikke er bekendt med, at den amerikanske regering skulle have haft forhåndskendskab til det militære kupforsøg, der fandt sted i Spanien. Jeg har konstateret, at den amerikanske regering selv i faste vendinger har afvist rygter om et sådant forhåndskendskab og bekræftet sin støtte til Spaniens demokrati.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg vil godt sige til ministeren, at jeg helt klart gjorde opmærksom på, at jeg havde mine oplysninger fra den spanske avis El Pais, og at der naturligvis ikke er fastslået et helt absolut kendskab, men muligheden ligger der, og jeg finder det meget uhyggeligt og meget rystende, at den mulighed foreligger.